

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Szám:

Tárgy: alapjogot érintő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása
Hiv. szám: –
Ügyintéző:
Tel.:

HATÁROZAT

Panaszos által előterjesztett panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira a panaszt minden panaszkérelem tekintetében

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, azzal szemben közigazgatási per indítható. A közigazgatási peres eljárás illetéke 30000 Ft, azaz harmincezer forint, azonban a fél a tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán mentesül az illeték előzetes megfizetése alól, az illetéket annak kell megfizetnie, akit a bíróság erre kötelez.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál (a továbbiakban: ORFK) – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a vitatott határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy postára adni.

A keresetlevél benyújtásának a határozat hatályosulására nincs halasztó hatálya.

Tájékoztatom, hogy a keresetlevelet elektronikus úton is benyújthatja. Az elektronikus kapcsolattartás módjára vonatkozóan részletes tájékoztatást találhat a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes> menüpontban.

A keresetlevél elektronikus előterjesztésére szolgáló űrlap a <http://www.police.hu/hu/ugyintezes/elektronikus-ugyintezes/kozigazgatasi-per-birosagi-felulvizsgalat> menüpontból tölthető le. Eljárási költség nem merült fel.

A határozatot kapják:

- 1) panaszos,
- 2) Független Rendészeti Panasztestület (tájékoztatásul),
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője (tájékoztatásul),
- 4) Irattár.

INDOKOLÁS

I.

Panaszos panaszt terjesztett elő a Panasztestületnél a vele szemben a Rendőrkapitányság beosztottjai által foganatosított rendőri intézkedés kapcsán.

Panaszos előadta, hogy *-n * körül a Rendőrkapitányságnál intézkedés alá vonták gépkocsival közlekedő felnőtt korú fiát, aki nem tudta átadni iratait a rendőröknek, mivel azokat otthon hagyta. Egy idő után úgy ítélte meg, hogy igazoltatása átment atrocitásba, ezért elővette a telefonját, hogy segítséget kérjen a rendőri múlttal rendelkező Panaszostól, hogy elhozassa vele az iratait, valamint a szorongásos depressziója miatt szükséges gyógyszereit. Panaszos fiát a rendőrök az intézkedés során – igazolás megtagadása miatt – előállították a Rendőrkapitányságra.

Panaszos megérkezve a Rendőrkapitányságra be akart menni, azonban nem engedték be azzal, hogy semmi keresnivalója nincs ott és úgy is mindjárt kiengedik a fiát. Miután látta, hogy fia rosszul van, többször kopogott, majd a bejárati ajtót kinyitó biztonsági őrről közölte, hogy fia azért lett rosszul, mert nem vette be a gyógyszereit. Ekkor a gyermekével szemben intézkedő rendőr odament a bejárathoz, azt felrántotta, és „*nekem mertél jönni*” felkiáltással nekiesett a Panaszosnak, brutális módon, a nyakánál fogva felpasszírozta őt az ügyeletes ablakánál lévő falra úgy, hogy lábai a levegőben lógtak. Ezt követően további négy rendőr vetette rá magát. Ő kiabálva jelezte betegségeit, hogy veseátültetésen esett át, csípőprotézises és infarktusa is volt, de ezekkel a rendőrök nem foglalkoztak. Kirúgták a lábát, mire ő hasra esett, feje a koszos lábtörülkhöz ért. Hiába kérte azt is, hogy ne hátra bilincseljék, mert a bal kezén egy – dialízis miatt kialakított – fisztula van. A rajta fekvő öt rendőr súlyától a Panaszosból bélsár és vizelet préselődött ki. Sérelmezte, hogy a rendőrök nem hívtak hozzá mentőt, a fia értesítette őket. Egy órát kellett vérző fejjel, a saját piszkában várakoznia az orvosi ellátásra. Megalázónak érezte, hogy az előállítóban elvették a személyes tárgyait és iratait, illetve az előállító mellékhelyiségében wc papírok segítségével kellett kitörölnie nadrágjából az ürüléket, és wc papírt kellett a nadrágjába helyezni, hogy ne legyen bűdös. A mentő úgy szállította el, hogy egy „*hullazsákot*” terítették alá az ülésre. Kifogásolta továbbá, hogy a betegségei miatt szükséges gyógyszereit – az időközben a Rendőrkapitánysághoz érkező – felesége nem tudta neki átadni, mert nem engedték be az épületbe. (Panaszos később különböző orvosi iratokat – vizsgálati lapot, leletet, beutalót, ambuláns lapot, igazolást, stb. –, valamint fényképfelvételeket csatolt meglévő betegségeinek igazolására és annak alátámasztására, hogy bántalmazása következtében egészségkárosodást szenvedett.)

Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – a Panasztestületnél előterjesztett beadványa szerint – sérelmezte:

- a rendőrök általi bántalmazását,
- kezeinek hátra történő bilincselését,
- előállítását,
- a megalázó bánásmódot,
- a rendőrség részéről a szükséges segítségnyújtás elmulasztását azáltal, hogy nem hívtak hozzá mentőt, illetve feleségétől gyógyszereit nem vehette át.

II.

A tényállás tisztázása érdekében az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 62. § (1)-(2) bekezdése alapján lefolytatott bizonyítási eljárás során a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- panaszbeadvány és annak kiegészítései;
- ambuláns lap;
- Panaszos letéti tárgyairól készített jegyzék;
- sérülésekről készül fényképfelvételek;
- a Nyomozó Ügyészség vádirata;
- a Központi Nyomozó Főügyészség Regionális Osztálya által felvett jegyzőkönyv Panaszos tanúkihallgatásáról;
- Rendőrkapitányság vezetője által kiadmányozott, tájékoztató levele;
- a Rendőrkapitányság biztonsági kamerái által készített felvételek;
- jelentés Panaszos előállításának végrehajtásáról;
- Panaszos előállításával kapcsolatos parancsnoki vélemény és kivizsgálás;
- rendőrök jelentései;
- jelentés parancsnoki kivizsgálásról;
- jelentés kényszerítő eszköz használatának kivizsgálásáról;
- hivatalos feljegyzés;
- a Regionális Nyomozó Ügyészség határozata nyomozás megszüntetéséről.

III.

A rendelkezésre álló – *a II. részben felsorolt* – bizonyítási eszközök alapján az alábbi tényállást állapítottam meg.

*-n *-kor a * szám előtt a Rendőrkapitányság beosztottai közlekedésrendészeti intézkedés alá vonták a Panaszos felnőtt korú fiát, aki telefonon felhívta a rendőri múlttal bíró Panaszost, tájékoztatta őt a vele szemben folyamatban lévő intézkedésről és megkérte, hogy otthon hagyott iratait, és gyógyszerét vigye utána. Panaszos * körül meg is jelent a Rendőrkapitányságnál, ahová a biztonsági őr nem engedte be. Panaszos ekkor odakiabált a Rendőrkapitányság előtérében ülő fiának, hogy ne írjon alá semmit, és hangosan kritizálta a rendőröket. Mivel a kiabálás zavarta a fiával szemben intézkedő rendőrök munkáját, ezért egyikük odament a Panaszoshoz és felhívta a figyelmét, hogy nem vele, hanem a fiával szemben intézkednek, abba ne avatkozzon bele, fejezze be a hangoskodást.

Panaszos ekkor megragadta a rendőr láthatósági mellényét a vállánál és elkezdte őt hátrafelé nyomni, aki erre a Panaszost eltolta magától és a falhoz nyomva tartotta addig, amíg kollégái a segítségére érkeztek. Az ekkorra már passzívan ellenálló, kiabáló és a rendőröket szidalmazó Panaszost hassal a földre – az előtérben lévő gumiszőnyegre – fektették, majd kezeit hátra helyzetben megbilincseltek. A Panaszos az intézkedés során maga alá ürített és bevizelt, fejét a gumiszőnyeg felsértette, azon vérző seb keletkezett. Panaszos hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt elfogásra, majd előállításra került. Sérüléseire tekintettel a Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Járőr- és Őrszolgálati Alosztály járőrparancsnoka *-kor telefonon értesítette az Országos Mentőszolgálatot. A mentő – amelynek küldését a Rendőrkapitányság a Tevékenység-irányítási Központon (a továbbiakban: TIK) keresztül többször is sürgette – *-kor érkezett meg a helyszínre. Addig lehetőséget biztosítottak a Panaszos részére, hogy magát

és szennyezett ruházatát az előállító egység mellékhelyiségében – a lehetőségekhez mérten – rendbe tegye. Időközben a Rendőrkapitányság épületéhez megérkezett a Panaszos felesége, hogy férjének a gyógyszereit átadja, azonban a rendőrség épületébe nem jutott be, mivel annak bejáratát nem tudta kinyitni. A mentő Panaszost orvosi ellátás végett a kórházba szállította.

Az eseménnyel összefüggésben hivatalos eljárásban csoportosan elkövetett bántalmazás és egyéb bűncselekmények miatt indult nyomozást a Nyomozó Ügyészség határozatával – bűncselekmény hiánya miatt – megszüntette, ugyanakkor a Panaszossal szemben hivatalos személy elleni erőszak büntette miatt vádiratot nyújtott be.

IV.

A rendőri intézkedés elleni panasz elbírálása során mindenekelőtt azt vizsgáltam, mely panaszosi sérelemre terjed ki a hatásköröm.

- **A rendőrök általi bántalmazás**

Ezen panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel: *A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdése, a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 164. § (1)-(2) bekezdései, 301. § (2) bekezdése, valamint a büntetőeljárásról szóló 2015. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 30. § a) pontja.*

Panaszos sérelmezte, hogy bilincselése során vele szemben több rendőr együttesen túlzott fizikai erőszakot alkalmazott.

Panaszos által előadottak alkalmasak voltak bűncselekmény gyanújának megállapítására, amelyről döntené csak büntetőeljárás keretében lehet, az kívül esik a rendőri intézkedések elleni panaszok – Rtv. 92. § (1) bekezdése által meghatározott – tárgykörén.

A panaszbeadványban írtak alapján a Nyomozó Ügyészség eljárást folytatott, egyebek mellett – az ezen panaszpontban foglalt – könnyű testi sértés vétség, valamint hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás büntett miatt.

A közigazgatási hatósági eljárás lehetőségeihez képest szélesebb bizonyítási eszköztárral rendelkező büntetőeljárás eredményeként a Nyomozó Ügyészség megállapította, hogy bűncselekmény nem valósult meg, ezért az eljárás megszüntetéséről határozott.

A fentiek alapján – bár a Panasztestület a panasz ezen részét a „bilincselés módja”-ként értékelve állást foglalt (állásfoglalás IV. fejezet második B) alfejezet 1) pontja) – megállapítom, hogy az intézkedés során több rendőr általi bántalmazás sérelmezése hatáskör hiányában nem vizsgálható, ezért a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki.

- **A rendőrség részéről a szükséges segítségnyújtás elmulasztása azáltal, hogy a nem hívtak a Panaszoshoz mentőt, illetve feleségtől gyógyszereit nem vehette át.**

Ezen panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályok bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése, a Btk. 166. § (1) bekezdése, valamint a Be. 30. § a) pontja.

Panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem hívtak hozzá mentőt, illetve a felesége által a Rendőrkapitánysághoz hozott gyógyszereit nem vehette át.

Panaszos által előadottak alkalmasak voltak bűncselekmény gyanújának megállapítására, amelyről dönteni csak büntetőeljárás keretében lehet, az kívül esik a rendőri intézkedések elleni panaszok – Rtv. 92. § (1) bekezdése által meghatározott – tárgykörén.

A panaszbeadványban írtak alapján a Nyomozó Ügyészség eljárást folytatott, egyebek mellett segítségnyújtás elmulasztása miatt.

A közigazgatási hatósági eljárás lehetőségeihez képest szélesebb bizonyítási eszköztárral rendelkező büntetőeljárás eredményeként a Nyomozó Ügyészség megállapította, hogy a Panaszos egészségügyi ellátása érdekében „*a rendőrök az adott helyzetnek megfelelően jártak el.*” Határozatában kiemelte a mentőegység tagjának vallomását, amely szerint a Panaszos „*a kérésükkor jó általános állapotban volt, ugyanakkor a rendőrökkel történő együttműködést, így a gyógyszereinek átvételét is megtagadta.*” Mivel bűncselekmény nem valósult meg, ezért a Nyomozó Ügyészség az eljárás megszüntetéséről határozott.

A fentiek alapján – bár a Panasztestület ezen panaszpont tekintetében állást foglalt (állásfoglalás IV. fejezet második B) alfejezet 4) pontja) – megállapítom, hogy a rendőrség részéről elvárható segítségnyújtás elmulasztása hatáskör hiányában nem vizsgálható, ezért a jelen határozatban foglalt döntés arra nem terjed ki.

V.

A panasz vizsgálata során az alábbiakat állapítottam meg.

1. A Panaszos kezeinek hátra helyzetbe történő bilincselése

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 15. §-a, és 48 § b) pontja, a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban Szolgálati Szabályzat) 41. § (1) bekezdés b) pontja és (4) bekezdés b) pontja, (6) bekezdés a) pontjának aa) alpontja és (7) bekezdése.

Panaszos sérelmezte, hogy hasra fektetését követően kezeit hátra helyzetbe bilincselték, hiába jelezte, hogy azon fisztula került kialakításra.

A Panasztestület a bilincselés jogszerűsége tekintetében nem tudott állást foglalni, a rendelkezésére álló bizonyítékok ellentmondásossága miatt (állásfoglalás IV. fejezet, második B) alfejezet, 1) pont a) alpontja).

A megállapított tényállás alapján – különös figyelemmel a szélesebb bizonyítási lehetőséggel bíró büntetőeljárás során benyújtott vádiratban foglaltakra, valamint a hivatalos eljárásban csoportosan elkövetett bántalmazás miatt indult nyomozást megszüntető határozatban írtakra – a Panaszos támadólag lépett fel a fiával szemben intézkedő, öt türelemre intő rendőr ellen. A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés b) pontja szerint „*bilincs alkalmazása*

különösen azzal szemben lehet indokolt, aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja.” A Szolgálati Szabályzat 41. § (6) bekezdés a) pontjának aa) alpontja szerint a ” kezek hátra bilincselése akkor célszerű, ha a bilincs alkalmazására testi kényszer útján kerül sor, vagy alapos okkal tartani lehet rendőr elleni támadástól, valamint szökéstől.” Előzőeken túl a Szolgálati Szabályzat 41. § (7) bekezdése szerint „A rendőr az intézkedés alá vont személyt fekvő helyzetben, fálnak vagy más tárgynak nyomva megbilincselheti, ha azt a személy aktív ellenszegülése, támadása, erőszakos magatartása vagy ezek kialakulásának megelőzése szükségessé teszi.”

A hivatkozott jogszabályhelyek alapján a rendőr Panaszos általi megtámadása – amelyben a kezén kialakított fisztula sem gátolta – kellő jogalapot biztosított kezeinek hasra fektetett helyzetben történő hátra bilincseléséhez.

Ezért a panasz ebben a tekintetben alaptalan.

2. Az előállítás jogszerűsége

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja.

A panaszbeadványban foglaltak alapján a Panaszos megkérdőjelezte előállításának jogszerűségét.

E vonatkozásban a Panasztestület nem tudott állást foglalni, a rendelkezésére álló bizonyítékok ellentmondásossága miatt (állásfoglalás IV. fejezet, második B) alfejezet, 2) pont a) alpontja).

A tisztázásra került tényállás alapján – különös figyelemmel a szélesebb bizonyítási lehetőséggel bíró büntetőeljárás során benyújtott vádiratban foglaltakra, valamint a hivatalos eljárásban csoportosan elkövetett bántalmazás miatt indult nyomozást megszüntető határozatban írtakra – a Panaszos által tanúsított magatartás alkalmas volt bűncselekmény megállapítására. Tekintettel arra, hogy a Panaszos által megtámadott rendőr nyilvánvalóan észlelte a sérelmére elkövetett cselekményt, így a tettenérés feltételei fennálltak.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja értelmében „A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.”

A leírtak alapján a rendőrök törvényes kötelezettségüknek tettek eleget akkor, amikor a Panaszossal szemben – az Rtv.-ben rögzített feltételek megvalósulásakor – elfogást és előállítást foganatosítottak.

Ezért a panasz ebben a tekintetben alaptalan.

3. A megalázó bánásmód

A fenti panaszpont megítélése szempontjából az alábbi jogszabályi rendelkezések bírnak jelentőséggel:

Az Rtv. 2. §-a, a Szolgálati Szabályzat 31. § (5)-(6) bekezdései, valamint a rendőrségi fogdák rendjéről szóló 56/2014. (XII. 5.) BM rendelet 13. § (4) bekezdése.

Panaszos megalázónak találta, hogy a rendőrök az előállítóban elvették a személyes tárgyait és iratait, továbbá az ott lévő mellékhelyiségben kellett szennyezett nadrágját rendbe tennie.

A megalázó bánásmódot a megállapított tényállás alapján megvizsgáltam és azt a Panasztestület állásfoglalásának IV. fejezet második B) alfejezet 2) pontjának c) alpontjában, valamint ugyanezen alfejezet 3) pontjában foglaltakkal egyezően ítélem meg, amely szerint a vonatkozó jogszabályhelyek alapján az elfogott és előállított személy fogvatartottnak minősül, akitől az előállító helyiségben történő elhelyezéskor a személyazonosításra alkalmas okmányait és személyes tárgyait letétbe kell venni, továbbá a rendőrök a tőlük elvárható segítségnyújtást megadták azzal, hogy a Panaszost – ruházatának rendbe tétele végett – bekísérték a mellékhelyiségbe.

Ezért a panasz ebben a tekintetben alaptalan.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Határozatom a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 323. § (1)-(3) bekezdésén, 605. §-án, 608. §-án, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 13. § (3) bekezdés a) pontján, 29. § (1) bekezdésén, 39. § (1) és (6) bekezdésén, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 9. § (1) bekezdésén, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény 62. § (1)-(2) és (4) bekezdésein, 81. § (1) bekezdésén, 113. § (1) bekezdés a) pontján, 114. §-án, 116. § (1)-(2) bekezdésein és (4) bekezdés a) pontján, 35. § (1) és (3) bekezdésein alapul.

A jogorvoslati jogosultságról, valamint a jogérvényesítés módjáról az Ákr. 81. § (1) bekezdésére, az Ákr. 113. § (1) bekezdés a) pontjára, valamint a 114. § (1) bekezdés I. fordulatára, illetőleg a 116. § (4) bekezdés a) pontjára, továbbá az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 59. § (1) bekezdésére és a 62. § (1) bekezdés h) pontjára tekintettel adtam tájékoztatást.

Budapest, 2019. április „ ”

**Dr. Balogh János r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**